

DEBATTARTIKEL 2024-09-19

Svik inte kornas rätt till bete, Kullgren.

Betande djur främjar markens hälsa, gynnar inlagringen av kol och sprider frön, vilket skapar en diversifierad växtlighet. Ändå finns det en risk att beteskravet ryker, skriver företrädare för flera djurrätts- och miljöorganisationer.

I en tid då Sveriges djurskyddslagstiftning står inför sin kanske största prövning, ser landsbygdsminister Peter Kullgren (KD) ut att tveka i sitt stöd för kornas rätt att få beta utomhus under sommarmånaderna. Beteskravet riskerar nu att tas bort, trots forskningsstöd och ett stort engagemang från det svenska folket – med över 110 000 personer som har skrivit under namninsamlingen Jag vill beta. Dessa underskrifter lämnades i veckan över till landsbygdsministern.

I stället för att avveckla beteskravet, tycker vi att regeringen borde utöka det.

Kor är betande djur

Beteskravet har under de senaste åren ifrågasatts av aktörer inom bransch och politik. I betänkandet Animalieproduktion med hög konkurrenskraft och gott djurskydd (SOU 2024:56) som presenterades den 29 augusti, föreslår utredaren att beteskravet för kor i lösdrift ska slopas. Utredaren har tagit lätt på råd och röster från experter inom djurvälstånd i jämförelse med branschens krav.

Utredaren landade i att kor i lösdrift inte behöver få komma ut på bete, trots att en samlad djurskyddsexpertis menar att det är fel. EFSA, den Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet, slog så sent som år 2023 fast att kor bör ges tillgång till bete.

Vi vill påminna landsbygdsministern om att Sveriges djurskyddslag är tydlig med att djur ska hållas och skötas så att de kan beta sig naturligt, det vill säga utföra sådana beteenden som de är starkt motiverade att utföra och som är viktiga för deras välbefinnande.

Att beta innebär för kor möjligheter till flera sådana grundläggande beteenden. Kor är sociala, betande djur, oavsett hur mycket mjölk de producerar eller hur modernt stall de hålls i. Det är dessutom bara när korna är ute på bete som de bidrar till den biologiska mångfalden.

Öka djurvälståndet

Betande djur främjar markens hälsa, gynnar inlagringen av kol och sprider frön, vilket skapar en diversifierad växtlighet. Även insekter, fåglar och smådjur gynnas. Fler, inte färre djur, måste få komma ut på bete. Betesrätt för alla nötkreatur, även tjurar och kalvar som i dag är undantagna, skulle bidra till både biologisk mångfald och ökad djurvälstånd.

Utredaren menar att de flesta kor kommer att få komma ut och beta även om det inte är en lagstadgad rätt. Hon motsäger dock sig själv då hon samtidigt föreslår att ta bort beteskravet på grund av faktorer som att svår logistik och avsaknad av mark hindrar att befintlig mjölkproduktion behålls eller utökas. Ett slopat beteskrav riskerar att leda till färre men större besättningar där korna hålls inomhus året om.

Svenskt djurskydd nedmonteras

Utredaren förordar att regeringen fortsatt ska arbeta för en skärpt djurskyddslagstiftning inom EU och globalt. Där är vi eniga. Men med en nedmontering av det svenska djurskyddet, som ett slopat beteskrav skulle innebära, blir det svårt för Sverige att bli tagna på allvar i internationella djurskyddssammanhang.

Utredaren föreslår också färre djurskyddsregler generellt och att djurägarna i större utsträckning själva ska få bestämma vilket skydd djuren ska ha. Ambitioner och skarp lagstiftning på nationell nivå är en förutsättning för trovärdigheten i det internationella djurskyddsarbetet.

Att Liberalerna har tagit tydlig ställning för att bevara beteskravet visar att det finns politisk vilja inom regeringen för att skydda djurvälståndet. Kommer dessa röster ignoreras för att tillgodose branschens krav?

Peter Kullgren, vi uppmanar dig att stå upp för kornas lagliga rätt till bete. Visa oss, och de över 100 000 personer som skrivit under vår namninsamling, att Sverige är ett land att räkna med när det gäller djurskyddsfrågor.

Åsa Hagelstedt, generalsekreterare, Djurskyddet Sverige

Camilla Bergvall, riksordförande, Djurens Rätt

Erika Bjureby, chef, Greenpeace Sverige

Roger Pettersson, generalsekreterare, World Animal Protection Sverige

Linda Devine, sakkunnig, Svenska Djurskyddsföreningen

Gunnela Ståhle, ordförande, Vi konsumenter